

Verkondiging zondag 27 september 2009

Bevestiging nieuwe ambtsdragers & Viering van de Maaltijd van de Heer

Lezing: Johannes 10: 11-18

Gemeente van onze Heer, geliefden van Christus Jezus,

Van de week was ik met de kinderen op de dierenweide bij Zonnestraal. Met één kind op de arm en de andere aan de hand, probeerden we een schaap te aaien. Althans, *ik* wilde graag dat Luca en Norah dat zouden doen, en dat het schaap daaraan mee zou werken.

Iedereen kan het beeld wel voor zich zien; het schaap liet zich *helemaal niet* zomaar aaien, en liep steeds een stukje verder weg. 'Een schaap met een eigen willetje', dacht ik. En, 'ik denk dat ik niet zo'n goede herder zou zijn.' Wat maakt je eigenlijk nu tot een goede herder?

Jezus' woorden over de Goede Herder zijn *overbekend*. Een geliefd verhaal ook, al eeuwenlang. Het is zelfs zo dat de afbeelding van Jezus als de Goede Herder ouder is dan bijvoorbeeld het gebruik van een kruis. Al in de *catacomben* van Rome werd de beeltenis van Jezus als herder gevonden.

Maar doordat het zo *overbekend* is, lopen we ook het gevaar er *overheen te lezen*, en niet meer goed te kijken wat er nu echt staat. Vaak hebben we een *idyllisch plaatje* voor ogen van een lieve, zachtaardige herder. Eentje die we ook wel in menig kinderbijbel aantreffen.

De *werkelijkheid* van een aardse herder is echter anders: We weten dat herders in de bijbelse tijd absoluut niet in een hoog aanzien stonden, integendeel. Het was een inferieur beroep, vaak door buitenlanders gedaan. Een keihard en gevaarlijk bestaan, met voortdurend de gevaren van wilde dieren, maar ook van natuurgeweld en rovers. Jezus refereert daar aan in zijn woorden: Er zijn er genoeg *-huurlingen-* die voor een paar centen meer zo weer vertrokken zijn.

En daarbij is een herder nu ook niet echt iets wat nog van onze tijd is. *Letterlijk*, want op die paar plekken hei die er nog zijn zien we ze nog heel af en toe.

Maar ook *figuurlijk*.

Want met het beeld van een herder als een betrouwbaar, zorgzaam iemand kunnen we nog wel wat, maar van betutteling en overbezorgdheid moeten we als moderne mensen natuurlijk niets weten.

Laat staan dat beeld van *schapen*, want die horen erbij. Denk alleen al aan onze taal. 'Schaapachtig' roept nu niet meteen iets heel erg positiefs op, evenals de uitdrukking 'zo mak als een schaap'. Wij, *autonome*

mensen, of in ieder geval ons beeld daarvan, zijn maar moeilijk te vergelijken met makke, volgzaam schapen. Zonder nadenken achter iemand aansjokken is nu niet iets wat als ideaal wordt gezien, en terecht natuurlijk.

En *toch* horen we vandaag dit verhaal. En toch hebben we net bij de opdracht voor onze nieuwe ambtsdragers gehoord over de *herderlijke taak* en over de *kudde* van Christus, die wij dienen.

Een verhaal en een opdracht die hoge verwachtingen kunnen oproepen. Misschien ook voor anderen, die wel gevraagd zijn, maar 'nee' zeiden, precies de reden om het niet te doen. Want zó herder zijn, dat kan ik niet... Nee, maar wie kan dat wel?

We moeten daarom ook oppassen om uit dit verhaal, en uit die opdracht met die toch wel plechtige woorden, een loodzwaar en onnavolgbaar *paradigma* over onze nieuwe ambtsdragers heen te leggen. Sterker nog, dat moeten we te allen tijde zien te voorkomen. Er is en was er maar één die werkelijk *zijn leven gaf*, en die liefde, die overgave is voor geen mens voorstelbaar.

Er is uiteindelijk ook maar *één herder*. De Goede Herder, met hoofdletters. En Rita en Elly, en Henk, ook zij zijn en blijven net als alle anderen, schapen van de Heer. Of je nu ouderling of predikant, of wat dan ook bent, uiteindelijk is er maar één Heer.

Maar wat nemen we dan toch mee vandaag, wat krijgen we als *proviand* voor onderweg? Zowel jullie, als iedereen hier? Is die Goede Herder dan helemaal niet een voorbeeld of een referentie waaraan we ons werk in de kerk zouden moeten spiegelen en afmeten? Wat is dan die herderlijke taak?

Er zijn *twee woorden* die er uit springen. Woorden waarop het zal aankomen, waarmee je aan de slag kunt. En de gemeente ook trouwens, want makke schapen, die willen we niet.

Het zal gaan om *kennen* en *luisteren*.

Jezus zegt: 'Ik ken mijn schapen en mijn schapen kennen mij. Zij zullen naar mijn stem luisteren: Dan zal er één kudde zijn, met één herder.'

Iemand kennen gaat in bijbelse taal verder dan 'ja, wel eens van gehoord'. Kennen is haast *intiem*, maar tegelijk ook zo gewoon, van mens tot mens.

Het gaat om iemand te *erkennen*, met wie hij of zij is.

Het gaat erom iemand de ruimte *toe* te *kennen* die nodig is. Om te leven, om verdriet te hebben en te kunnen uiten.

Het zal gaan om het samen *verkennen* van plekken waar iets van God kan oplichten. *Verkennen* ook van wat je voor elkaar kunt betekenen. En tenslotte hoort bij 'kennen' in herderlijke zin ook iets van *bekennen*. Je laat je zien aan de ander. Zonder fratsen, niet ineens meer of anders omdat je ouderling bent, maar gewoon, omdat jij er *bent*. Bekennen is ook jezelf open leggen, van beide kanten. Bekennen dat jij ook geen pasklaar antwoord weet, of het net zo moeilijk vindt als die ander.

En het tweede is dan het *luisteren*.

Luisteren is iets ongelooflijk *moeilijks*, want wij zijn zo goed in onmiddellijk denken, doen en zeggen. Maar misschien is luisteren wel het allerbelangrijkste voor ieder gelovige. Voor schapen en herders, voor 'gewone' gemeenteleden en voor hen die een bijzondere taak vervullen.

Luisteren is op willen vangen *waar* de ander staat, of zit met zijn gedachten.

Luisteren is bereid zijn *nieuwe* dingen aan te nemen, daar open voor te staan, ook wanneer ze botsen met wat jezelf vindt of denkt.

Luisteren is op *zoek* zijn naar de stem van God. In die ander, in zijn of haar verhaal.

Luisteren is ook luisteren *naar jezelf*. Naar je roeping tot mens-zijn, naar je verlangen tot God.

Luisteren tenslotte, is een zaak van *vertrouwen* hebben en ook geven. Je hoeft niet gelijk een antwoord te hebben, je mag samen stil zijn, je overgeven aan die ene Herder, die er altijd is.

Een collega uit Weesp benadrukte in het kerkblad bij de bevestiging nog maar eens dat je niet zo zeer een *roeping* 'hebt', maar dat je geroepen 'wordt'. Ook dat is kennen en luisteren tegelijk: Jezelf toekennen aan die roepstem, waarvan we toch echt mogen geloven dat 'ie van God *zelf* komt.

In de *Bijbel* is er steeds weer dat *beeld* dat er maar één herder is, God.

Jezus betrok het beeld van de Goede Herder heel direct op zichzelf.

Daarmee wordt het niet tot een onnavolgbaar beeld, ook al zijn wij natuurlijk niet zoals hij, en zeker niet als God.

Maar Jezus liet wel zien dat er niets mooiers en liefdevollers bestaat dan dat wij elkaar behoeders en metgezellen zijn. Zoals een herder. Want de hemel komt toch echt nergens zo dichtbij als daar waar mensen elkaar ontmoeten, elkaar nabij zijn, met elkaar op weg willen gaan. Waar harten elkaar vinden, zich openen, en beeld van God willen *zijn* en willen *zien* in die ander.

Daar rust Gods zegen op, zeker en waar. Dat willen voortzetten, ook vandaag.

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen.